

ACC. N:R M. 12802:1-25.

Landskap: Småland Upptecknare: K. J. Nilsson, Mariannelund
Härad: Östra Berättare: " " "
Socken: Kvåleshult Berättarens yrke: f. d. smed
Uppteckningsår: 1953 Född år 1865 i Kvåleshult

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Ändrade vanor vid landsbygdsbornas mat-
brödförsörjning. s. 1-25.

LuF 92.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 12802:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Ugnar för Brödbakning.
I denna glesvorda tidskrift så
såld i Uppsala det engelska
stjärn bakugnen, som litet stängan
är som, ty bröd smaka som andra
bak. Brevet att man bakugnar
i utbyggda hus fortgått ända in
i 1890-talet. 1893 så köpte min
svägerska ett hus till anflyttning
så det var uppsatt och skulle
mycket så var jag med som
handläggare åt brukaren. Det
var den sista byggnaden jag
var med om i den bakslut g.
Bakar och varje installation
stora är som köpte som järn-
spis sedan användes i makt-
ugnen för brödbak. Den
ugnen var merad av tegel.

Sup. 92
1.

Menningen som varades sig för
från Bröllofvet intom även som Tack-
vagn för en del del annat i s. f. Tackning
den kända Bröllofvet. Tack till gästen som
meddelat på handskarna, Likade sig som
meddelat till gästerna på samma sätt vid
den tackades mycket och en del här
vidare. Tackades man lyssnade som
spjögades en gäst tillträ, den annan
för lyssning i koret på ljus.
Till såsom tackning förmedlades det som
vårne, det passade bäst efter en
omständighet Bröllofvet.

Se också det s. f. Tackas såg
inför till tackning, så meddelades, det
såg sig som i den bakom så
den och som tack för handskarna
meddelades, och en del tackades.

Apr. 1893. Jag ställde mig till ett torp
 för Engholmska tillgången och jag
 blev gästgiverare där hade dock
 köpt en ställe för en fjärdedel. Det var den
 första jag såg i den lokala allt
 senare i den stora staden och
 den nyss till en del kändes
 var det en dag kände jag att
 det var många i staden
 Det var också många till och
 så i varje del, det skulle inte
 i en del av staden och i en del
 och i en del av staden och i en del
 för Torp och tillgången och
 Bästingarna, för i den staden
 ty hos de första och det var
 i staden, i staden och i staden
 i staden och i staden

ACC. N:R M. 12802: 4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4
När i Färp och Bånggården tog det
länge ~~innan~~ som gick jernspår
det betydde för många hade ej
änst köpa något, ty som hade sin
meningar och med fattades aldrig
i andra hade ej förbörande för den,
sannlig tyckes att det var fulla för
då som hade hade ugn och spis.
Kort det var i slakterna visste man
så lite om, ty dit kemde man ej
komma, det tog nästan två dagar med
en ganska hast att göra en stadderna
i på så sätt för en jernspår,
När gick ej jernspår för år 1873, och
då blev det bara bodet inte i
någon stor lag, då gick det bara
att få hem en jernspis, senon vi
köpte ingen för år 1873.

Den dagen den bakade grovbröd
så försökte den baka så mycket
som möjligt av andra sorter bak-
verk för att slippa elda ugnen
så ofta, det var aldrig något
att brända mycket eller s. o. k.
^{kärl} på rådet dagligen, ofta blev
det ganska hårt, men då
sattes det ner i reglaren i ~~vagn~~
slagasinet, där höll det sig mjukt,
~~men~~ det var endast hos bönder
som fanns sådana ^{förbruknings} ~~slagasin~~, och de
satte ner det i kistar eller nå-
got lagkär, men den fattiga
befolkningen hade aldrig mer
att baka utan det gick åt
medan det var mycket om
den var stor förrän

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5

Tillsammans var det vanligt att
göra stora brödnar, det hände så
vanligt att det skulle raka till från
flå vägen sådes det, det hände till
säkters bröd, vardagsbröd, viktbröd
och sättnar, det var dessa bröd
som sedan förvarades i hyllet i
magasinet för att ej bli för hårt
och det gick åt mycket till de sto-
ra julebröden, som ofta rakte
till juleguld dag runt, men blev
det något extra såsom Begravnings
Brödsbröd, så fick man baka
extra till dödsbäddarna för som
baka extra, ty då var husförhören
så var det största kallet, ty det
rakte ofta i tre dagar, då det var
6 flera sällsamma, händes det i två dagar

Blev som björnsa till något kaka
 skulle som att ha på sig med
 sig så var det nog en ostkaka
 Vi sådant tillfälle fick som eldes
 rensaren extra, men samtidigt
 kunde den gåra ett extra
 bak om det så förrade, som kunde
 ha ha pankakor på huskallet eller
 utbrädd eller torra såd o s o
 under ärens gång så blev det
 ändringar i en del större huskall,
 en del gifte sig o flyttade från
 hemmet, andra flyttade ändå till
 annan ort, andra reste till
 utlandet andra dog o s o
 det stora huskallet var fortfarande
 ett par tre, kakor blev drygare
 vi hade som kanske fått jenspis
 kakor blev små så att bakade

i jernspiden och murugorerna fick
hva kallat av för alltid, men
någon gång så komse den
=vänder för någon Torknärta.

Vidare så kom det nytt nytt
folk i det gamla huset som
kunde i baka bröd i murugorerna
som förstod i att elda den
lågare till brödbak och därför
omkomle som aldrig.

Den 6:te september d t är var
jag på en utflykt till Fies Rusekulla
i senare tidad till en gammal
stora by och sedan till, har blev
det kaffepaus, jag färdig att
sitta i kät, under kaffet druck
gen, så säger jag i att
gammal murugn kvar ännu.

ja den får väl vara det gamla
huset säger den 50 år gammal
jag säger då i ni använder den
så nu den har ej varit använd
sed jag använd på 40 år, sedan
vi köpte jernställen säger fru
den gör unga storkar ty den
är blott två personer.

9 Den som först slutade med
baka bakat i murarna var den
männas hustru hufvudvagnen ty
den kassje var blott två eller
tre personer och kassjeföraren
hålls på mig för att göra
storkar i kassje ett annat med
för att göra upp murarna och
som så hade försäkrat, så var det
bättre baka i den för sitt hush.

Lantbrukarna hade alltid rejäl
på fötterna & därför kunde de
göra stora bräddar som jag förut
nämnt. Bräddelsen är av-
sedd från min barndom från
1860-talet fram till 1900 och
avser i huvudsak den på Städerska
Det fanns inga samhällein-
singa institutioner inga butiker
folket hade bara sin försörjning
av lastbruk & hantverk, som
fick leva både billigt och nött
och sparsamt och bara arbeta
var det något annat så köptes
det på marknaderna, ty så-
dana var det överallt till-
och med i kyrkbyn, vi hade
marknad i både Kråkskult & Karlsby
kyrka

Bagerier fanns inga utan i staderna
och denna köttde sig ut på landet
men uteländskt fanns på marknaderna
och snart vi här i östra Skåne
i Småland fick järnvägen 1878.
Så blev det snart samhälle och
affärer, arkitekter från byggen följde
där, och där blev snart flera
bagerier, fast i mindre omfattning.
Här det hantverks att baka, byggas.
Nu säger bagerierna till samhälls-
folket, men som här aldrig ut till
den avlägsna landsbygden, ty
där bakar som sjöarna som som
har sitt mjöl, många i ett
samhälle köper mjölet och bakar
sjöarna ty det blir därför
mycket tillräckligt bröd, men nu
det gifte som har förbättrats
bagerier som

Det som åter minner oss
om att vi äro föna är en sårt
att säga, det som uttrycket på
matfästerna, ty för som sagt
mat så fäddar det mätta bröd,
och mycket mer för brödet för
vår i den gamla tiden så hade
dessa matlagaren dligt bröd, råger
avskas sådär som var. Träskad
tillsammans med svinet i osten
fett, och vi som lärarna utmaniga
fick blanda med havre, detta
blandmjöl bakades sedan sålitt
det var. detta bröd blev både bakt
och tätt, blev det sedan ännu
tärare i hätt så blev det drigt
som det var i en liten smula
som bekräftade detta

13
En stor brödförhållande berättade
sig redan på 1890-talet, därav att
det blev rikare skördar och så
kann det ägnas i affärerna, och
det var det togs från de nya
engelskarna och var fint och
gott, även som man kunde köpa
brödsjöl kapte redan till det
blev fint gott bröd, men
enligt sagt ty nu är som många
men så var det mera styrka
i väring i det. Men har det
förhållat sig för händelserna ty nu
låter dock hängöra och skada
sin väg vid skvarmen, så man
är mycket lika både hos dem
och i händelserna, så att man säger
blandar rågsjöl, så blir det också borta
i ena

På en dag som var en söndag
 kom han hem sitt bröd och
 så gick han till herrn och
 berättade om kypen sig själv och
 hade det till någon gång
 och hade blivit baka det och
 det gjorde den att det
 blivit en alltså sommar
 en kring.

14
 1863 - 1869 så
 fick vi oss en väderad, det
 var på sommaren så det var
 som det var och det var en
 sommar och det var en
 så det, 1868. Det var det
 inga så det var så det
 tockade bort fullständigt
 det var inga på det så det

Det var en till en 30 centner
 sedan tockade strået, det blev inga
 or på det, det kunde ej skadas
 Det beskedes upp med boken, sedan
 hade det mycket fint på en kran
 före att krasa smala, sedan plöcka
 vi var på bergu samt besöka
 massa i någon dala, och repade
 fjerrafvällen spångblomma och tall-
 bär, all denna götta blandades
 och tockades i mullgatan samt till
 kranen som anförde arrens sådes-
 skottar som nogligen fanns hos mig
 som hade det bara till kranen
 som att finnas till badmjöl.
 Den fick vanligen mala det två
 gånger för att få mjöl av det.
 15 var det i till en fastade det i
 kranen.

fär att komma med en till nyss
 ty var det inte långt bort
 så gick det ej att arada
 några ~~använd~~ bark att landa
~~med~~, statis i det punkter
 under inga als, och som vill
 probatis dem väte så länge
 det fanns fukt i vintern sedan
~~seesade~~ underen i många
 kann förpackat upp. Det var
 nog skönt här i Småland, ty
 här är mera sandig grus jord
 Det var många som fick slak-
 ta sina djur för att slippa
 se dem dö av törst ty det
 fanns inget vatten, björna
~~seesade~~ var så pass att det
 ej gick att komma ut till kalvet

ACC. N:R M.12802: 17.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

17

gatten frongen var bika-
~~ssar~~ för fläket.
Det svärste året blev 1869, ty
ty 1868 blev det ingen skörd
all, så det fanns något att få
att sätta bröd, så jorden
blev nästan osädd, något grönt
vuxit till mer, det var kort
och det året fört, och isen
kommunikation för, så man kunde
få hjälp från annat håll.
Så detta svåra hände var
jag blott fyra år, men jag
kan ändå tydligt glömma detta
barnomsorg, vad man så
fick lära, det var ej blott de
färdiga utan det var alla händelser
och de som hade ens
17 barnen, kunde göra något.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

18

Vi äro också kommande stignals både fått
 veta att det var konstigt om jag skulle
 från Ryssland till Eskerhemmen, förstod
 med sig, där besto en av kommande
 stignals, dit för att försöka köpa sig
 för både 10 mil till Eskerhemmen, det
 fanns sig i balar, det var i Rasthalar
 Rasthalar balar (ej säckar) men det var
 sjöskadat och kaprensigt (kaprensigt)
 men kan köpa hem till alla de
 detta ryms, så den delade ut sig
 egen skapen till den fulliga beakt-
 ningar i saken, men vi fick lite
 att blanda balen i baren, det med
 men det var så här kopierat så
 vi lästade sänder det med baren
 vare i ett till till jag visat hur
 jag lästade i och såga ut så fort
 i detta baren baren ut baren

1. Hvar en gammal lures flicka
 chef att hon måste ~~vara~~ om
 bakningen, och det kunde göras
 sedan att riva mer hela udden
 ocken, fast att den var sommare
 mural med spismuren, vagnen
 var alltså i friståndet

Skildring.

2. Bussen på en vanlig Riksgata, där
 hade en väldigt smuttagad, och
 slutt tillfartslin, så att det var på en
 binkelföringst plats, och en skarp haka
 siktad, i detta hade gjordes att
 körtbussen eller så som den hade
 - och i en spårvagns stång
 detta ugn drag - eller så högt
 var stark i Turen i fästet

det kunde variera genom att
 alla uppgifter om var lika stora.
 Enligt den som är jämlik 18.000
 högst och 10.000 till 15.000 och
 så att läggas i dessa kanton,
 de skulle kanton på denna uppgift-
 -där stod på uppvisning av kanton
 för att kantonen skulle se att kanton
 att prova tillgängligheten för
 kantonen och att kantonen skulle
 och till sina vissa saker som
 och att de skulle ha många saker
 som skulle kunna se samtidigt.
 för att på kantonen skulle vara
 och till kantonen skulle vara på kanton
 och att de skulle se lika stora kantonen
 och att de skulle se lika stora kantonen
 och att de skulle se lika stora kantonen
 och att de skulle se lika stora kantonen

De som gånge varit i
 och användes för brödbakning
 så kändes det ej bort, ty det sk
 i alla småstaden såsom, ty det var
 utgår ett vist stöd för den som
 som egen är ej till något
 och den användes som lägen
 som en gäst, i den lilla i
 språkar och skapade stället
 starker att tända i vid eldning
 vänta arbetet som honskar vantar
 och mera sådant som fodrar
 torrkorn, fast att varen ej ell
 - das, så har den för den
 10-15 grad genom värmde från hela
 småstaden. På många småtorp
 hade den som lilla järnspisen inne
 i stugan, källspisen var för liten
 i den

En Bått som ligger i den andra spår-
 som kändes under tiden av den
 båten eldaren så att den måtte
 stå i vägen på isläppet någon
 gång, men det var inget stort
 hinder. Det förklarar en liten mängd
 och förklarar knappast att kammaren
 kändes tillräckligt så att man
 skulle till och med förmått att
 till denna vid detta beslut förklarar
 den handläggare, berörket uttrycks
 i ett litet kort hälsat på långt för att
 ej till för stort rum, liksom ett
 kort med uttryck, detta sålles för
 väntas sedan i regeln, som till
 följande med uttryck. De kändes om
 den av sig i sig på sig ett litet
 och ett par kort på sig i sig.

och som dök om handredet, sedan
 både barn eller ^{big} barn på ryggen mitt
 för mig och både sig i, här
 var det nog konst men det måste
 gå, nu kände barn i vattnet var det
 var sönder, eller spisser, och tog
 barn sedan höga, handen fram
 och höll för riktigt gungt, sedan
 barna de satta i det söndriga
 stället, på detta sätt fick man
 höra en smetta ^{ing} / lämnade barnen
 och hela ryggen bak över benet.
 Ty det gick ^{og} att vända sig
 på sidan fick barnbarnen från
 en kott i vatten på den andra
 sidan i vatten och sedan fick
 fick man arbeta på samma sätt
~~med den bästa barnen~~

Try det gick så att arbetet var och
bada på samma gång, det förklarar
att man ofta hade detta arbete.
Ty man ville inte göra det för
mycket baksig, och den arbetstiden
fick man alltid ha ett öje i ögonen
för att se hur det blev gjort.
Då det var väldigt så fick man
man ta sig ut i luften igår
Sådan hade man botten käftat
gick bättre att få arbetet mer för
och den arbetet var det nödvän-
digt att ha egen så som som
låg om man skulle man för smittig
i mitt hus fick jag alltid andra
när det så jag var i skolan
det hade man mig i jag hade
själv att det var så skönt

På de tre senaste förmiddagarna
om natten ligger om våra gamla
stugor, så mäss det inget lak-
nagel, utan hela staden folk är ut-
trötta, och kassören är försedd
med värmeplaner som sträcker
håll värme och värmen
stänga stannar och står om
ut på trottoarerna och väntar
på en anordning, under
vad det skall ske om här
jag var ut på en utlyst till
den plats i kassören där en
haverstornen står ett i sko-
gen för att friska upp mitt gamla
minne, den gamla byggnaden
lag kvar som minnelse för att
kvarvar såväl som i Lunda.